

Älgstråk och trafik

Årskurs: 7-9

Ämne: Biologi och svenska.

Beräknad tidsåtgång: 1-2 timmar, övningen görs utomhus.

Koppling till centralt innehåll i grundskolans kurser finns i slutet av denna övning.

Genomförande: Börja med att låta eleverna läsa texten nedan eller läs den högt tillsammans. Texten berättar om ett antal problem runt älgstammen som eleverna ska ge förslag till lösningar på. Dela upp eleverna i små grupper och de ska nu föreställa sig att de sitter med i olika intresseföreningar. Dessa ska, utifrån samhällets bästa, rangordna och motivera förslag till lösningar på problemen. Elevgrupperna får därefter 20 minuter på sig att diskutera och rangordna förslagen. Du kan också välja att ge grupperna var sitt förslag att argumentera för. Avsluta med en diskussion i storgrupp som kan avslutas med en omröstning för att se vilka förslag som man ska gå vidare med.

Textförslag: "Längs en sjö har trafiken förut löpt utmed en liten krokig väg. Nu har man istället byggt en rak och snabb motortrafikled där bilarna ofta håller cirka 100 km/tim. I området finns gott om vilt, speciellt älg. Förut vandrade älgarna regelbundet fram och tillbaka mellan de höglänta barrskogsområdena och sjöstranden. Varna sommandagar vandrar de ner till sjön för att dricka.

Vintertid gick de ibland ner för att beta asp och vide längs stranden. Trots vägmärken om älgfara skedde ett antal kollisioner varje år där både bilar och älgar skadades och några personer dog till och med. Därför har man byggt ett långt, dyrt staket längs med vägens båda sidor och därmed har trafikolyckorna minskat betydligt. Däremot har skogsägarna upptäckt att viltskadorna på speciellt tallen har ökat påtagligt vintertid.

Under sommaren strövar älgarna in på åkermarkerna, vilket de sällan gjorde förut, när de kunde korsa vägen. Då och då hittar man döda älgar, men man har inte kunnat konstaterat dödsorsaken. Kanske är det virus? Längs sjöstranden ökar lövslyet påtagligt när älgarna inte längre betar där och vissa stugägare röjer gläntor för att få mera sjöutsikt.

I de skuggiga områdena har myggplågan blivit besvärande. I bygdegården har olika intresseföreningar samlats för att diskutera de olika problemen och försöka enas om åtgärder.”

Förslag på lösningar:

- A.** Jägarna ska få ökad jakttilldelning för att minska antalet älgar.
- B.** Man ska bygga två tunnlar under vägen, där älgarna kan passera på sin väg ner till stranden.
- C.** Skogsbruket ska läggas om så att man inte bara får tall- och granskog.
- D.** En större bäck i barrskogen ska dämmas upp så att en sjö bildas och älgarna inte behöver passera vägen för att dricka.
- E.** De sjukdomar som älgarna lider av ska utredas och djuren ska vaccineras.
- F.** Alla ska solidariskt hjälpa till med kostnaderna så att bönderna får sina åkrar inhägnade.
- G.** Man beslutar att alla i området ska hjälpas åt med att röja bort det sly som växt upp längs sjöstranden.

Koppling till centralt innehåll i grundskolans kurser

Åk 7-9

- Kursplaner för grundskolan (Lgr11: Åk7-9):

Biologi: Centralt innehåll

Natur och samhälle

- Människans påverkan på naturen lokalt och globalt. Möjligheter att som konsument och samhällsmedborgare bidra till en hållbar utveckling.
- Biologisk mångfald och vad som gynnar respektive hotar den. Samhällsdiskussioner om biologisk mångfald, till exempel i samband med skogsbruk och jakt.
- Lokala ekosystem och hur de kan undersökas utifrån ekologiska frågeställningar. Sambanden mellan populationer och tillgängliga resurser i ekosystem. De lokala ekosystemen i jämförelse med regionala eller globala ekosystem.
- Aktuella samhällsfrågor som rör biologi.

Biologins metoder och arbetssätt

- Fältstudier, experiment och hur simuleringar kan användas som stöd vid modellering. Formulering av enkla frågeställningar, planering, utförande och utvärdering.

Svenska: Centralt innehåll

Tala, lyssna och samtala

Att leda ett samtal, formulera och bemöta argument samt sammanfatta huvuddragen i vad som sagts.